

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Червонопільська ЗОШ І-ІІІ
ступенів**

від 31.08.2021 №80

**Освітня програма
Червонопільської загальної середньої школи І ступеня**

ЗМІСТ

- 1. Пояснювальна записка**
- 2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою**
- 3. Загальний обсяг навчального навантаження**
- 4. Перелік варіантів типових навчальних планів**
- 5. Форми організації освітнього процесу та методи навчання**
- 6. Опис інструментарію оцінювання**

Пояснювальна записка

Освітня програма Червонопільської загальної середньої школи (І ступінь,) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», статті 11 «Про повну загальну освіту», наказів МОН «Про затвердження Типових освітніх програм»: Типової освітньої програми НУШ авторського колективу під керівництвом Савченко, затвердженою наказом *Міністерства освіти і науки* України № 1272 від 08 жовтня 2019 року для 1-2 класу; Типової освітньої програми, розробленою під керівництвом Савченко О. Я., 3-4 клас, затвердженою наказом *Міністерства освіти і науки* України № 1273 від 08 жовтня 2019 року.

Санітарного регламенту Червонопільської ЗОШ І-ІІІ ступенів, розробленого відповідно до типового (11111), щорічних листів МОН про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2021/2022 навчальному році та наступних навчальних роках для ЗЗСО.

Освітня програма враховує вікові особливості, фізичний, психічний та інтелектуальний розвиток дітей, їхні особливі освітні потреби, забезпечуючи право на індивідуальну форму здобуття освіти, організацію інклюзивного навчання, формування індивідуальних освітніх траєкторій (стаття 14 Закону України «Про повну загальну середню освіту» за потребою.

Реалізація призначення закладу здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів: · гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною; · інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу; · визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості; · створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує; · урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Мета та завдання діяльності.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я

Освітня програма Червонопільської загальної середньої школи (І ступінь,) спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та

індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу.

До ключових компетентностей належать:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити

професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів з розумінням важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання протягом життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

спроможність діяти як відповідальний громадянин та брати повноцінну участь у громадському та суспільному житті, зокрема школи та класу, спираючись на розуміння соціальних, економічних і політичних понять та сталого розвитку, критичне оцінювання основних подій національної, європейської та світової історії, а також повагу до прав людини та верховенства права, цінування культурного розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України;

виявлення поваги до інших та толерантності, уміння конструктивно співпрацювати, співчувати та діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації. Дбайливе ставлення до особистого, соціального і фізичного добробуту та здоров'я, дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки і спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах, спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей,

усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

8. Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях та обумовлюють формування ставлення до них.

9. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

- У статті 12 Закону про освіту зазначено, що **спільними для всіх компетентностей** є такі вміння: читати з розумінням
- уміти висловлювати власну думку усно і письмово
- критично та системно мислити
- логічно обґрунтовувати позицію
- проявляти творчість та ініціативність
- конструктивно керувати емоціями
- оцінювати ризики
- приймати рішення
- розв'язувати проблеми
- співпрацювати з іншими людьми.

Окреслені вміння і є соціальними («м'якими») навичками XXI століття.

Тож сучасний педагог має **інтегрувати їх у щоденне шкільне життя**, щоб сформувати компетентності, які підготують дитину до успішної життєдіяльності в інформаційному та постінформаційному суспільстві.

10. Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями:

мовно-літературна (українська мова, мови відповідних корінних народів і національних меншин; літератури; українська мова та література для корінних народів і національних меншин; іншомовна освіта);

математична;

природнича;

технологічна;

інформатична;

соціальна і здоров'язбережувальна;

громадянська та історична;

мистецька;

фізкультурна.

11. Компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі забезпечує формування всіх ключових компетентностей.

Для кожної освітньої галузі мету та загальні результати навчання здобувачів освіти розміщено у додатках (1-10) до **Державного стандарту початкової освіти** (Постанова КМУ від 21.02.2018 · № 87, Редакція чинна з 6 жов 2020)

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі засад інтеграції, міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, використання яких посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування цілісного світогляду. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

ДОДАТОК 1
складений за Типовою
освітньою програмою НУШ
авторського колективу під
керівництвом Савченко,
затвердженою наказом
Міністерства освіти і науки
України № 1272 від 08 жовтня
2019 року.

обсяг потижневого навчального навантаження для **1-2-х класів**

Предмети	Кількість годин на рік	
	1 кл.	2кл
Інваріантний складник		
Українська мова	3,5	3,5
Літературне читання	3,5	3,5
Англійська мова	2	3
Математика	4	4
Я досліджую світ	3	3
Інформатика		1
Трудове навчання	1	1
Мистецтво	2	2
Фізична культура	3	3
Усього	22	24
<i>Варіативний складник</i>		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей:		
Російська мова	1	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	23	25
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	20	22
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23	25

Додаток 2
складений за Типовою
освітньою програмою,
розробленою під
керівництвом Савченко О.
Я., 3-4 клас, затвердженою
наказом Міністерства
освіти і науки України №

1273 від 08 жовтня 2019 року.

обсяг потижневого навчального навантаження для 3-4-го класів

Предмети	Кількість годин на рік	
	3 кл	4 кл
Інваріантний складник		
Українська мова	3,5	3,5
Літературне читання	3,5	3,5
Англійська мова	3	3
Математика	5	5
Я досліджую світ	3	3
Інформатика	1	1
Трудове навчання	1	1
Мистецтво	2	2
Фізична культура	3	3
Усього	25	25
<i>Варіативний складник</i>		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей: Українська мова Російська мова	1	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	26	26
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	26	26

4. Перелік варіантів типових навчальних планів

- Типова освітня програма НУШ авторського колективу під керівництвом Савченко, затверджена наказом *Міністерства освіти і науки* України № 1272 від 08 жовтня 2019 року для 1-2 класу;
- Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я., 3-4 клас, затверджена наказом *Міністерства освіти і науки* України № 1273 від 08 жовтня 2019 року.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності; - узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту; - наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси; творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

5. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства є:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;

- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації навчально-виховного процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Вчителі упроваджують особистісно-орієнтовані технології критичного мислення, проектні, інформаційні

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;

Виховання в дусі толерантності має бути націлене на протидію негативним впливам, які викликають фобії та відособлюють від інших.

Толерантність не означає терпимого ставлення до соціальної несправедливості, відмови від своїх або прийняття чужих переконань.

Вона означає, що людина може дотримуватися своїх переконань і визнає таке ж право за іншою. Використовувати технології для формування медіа грамотності починається з простого — з вміння ставити прості запитання щодо джерел інформації. Зрештою, це і є розвитком критичного мислення для школярів.

Форми організації освітнього процесу для здобувачів загальної середньої освіти І ступеня

. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

6. Опис інструментарію оцінювання

Загальну основу критеріїв оцінювання складають національні критерії, які розміщені у відповідних документах

Оцінювання та <u>свідоцтва</u> <u>досягнень</u> <u>учнів Нової</u> <u>української</u> <u>школи</u>	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-sh
ЛИСТ 29 вересня 2020 року № 1/9-550	https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-okremih-pitan-ocinyuvannya-ta-fiksaciy-niv-pochatkovih-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli
1 клас	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/924.pdf
2 клас	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/novaukrscho
3-4 клас	https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1146729-20#Text

ПОГОДЖЕНО

**Протокол засідання
педагогічної ради
Червонопільської ЗОШ I-III
ступенів**

від 31.08.2021 №1